

Yaz Spor Okullarına Katılan Öğrencilerin Sosyo-Ekonomik Durumlarının İncelenmesi

Hüdaverdi MAMAK¹, Haluk KOÇ²

¹ Milli Eğitim Bakanlığı, Ereğli Mehmet Azmi Aksu Şeker İlköğretim Okulu, Konya

² Gazi Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Ankara

ÖZET

Bu araştırma; Yaz Spor Okullarına katılan Konya/Ereğli İlçesi'ndeki 7-17 yaş grubu öğrencilerinin sosyo-ekonomik durumlarını ve spora yönlendiren faktörleri incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada veriler anket yoluyla elde edilmiştir. Anketin geçerlilik ve güvenilirlik testi yapılmıştır. Ölçeğin tamamının güvenilirlik katsayısı Alpha = 0.95 olarak bulunmuştur. Araştırmaya 175 erkek, 115 kız olmak üzere toplam 290 öğrenci katılmıştır. Elde edilen veriler yüzde ve frekans olarak değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda; Konya/Ereğli'deki yaz spor okullarına katılan öğrencilerin spora yönelmelerine etki eden sosyo-ekonomik faktörlerin istatistiksel açıdan farklılık gösterdiği anlaşılmıştır. Yapılan değerlendirmeler sonucunda; yaz spor okullarına katılan öğrenciler 7-8 yaş grupları arasında yoğunlaşmakta, yaz spor okullarına katılan öğrenciler içinde bayanlar (% 39.7) erkeklere (% 60.3) oranla daha az katılım göstermektedir. Spor ile ilgili şartların uygunluğu nedeniyle kent kültüründe (ilçe) sportif davranış örüntüsü (% 93.1) yüksek düzeydedir. Yaz spor okullarına katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğu Devlet İlköğretim Okullarında öğrenim görmektedir (% 39.7). Yaz Spor Okulu'na katılan öğrencilerin ailelerin ekonomik gelirlerinin orta seviyede olduğu (% 67.9) görülmüştür. Yaz spor okullarına katılan öğrenciler, sosyo-ekonomik yapıya bağlı olarak spora katılımları yönünde aileleri tarafından yüksek oranda desteklenmektedirler(%94,1). Yaz spor okullarına katılan öğrencilerin aileleri ve sosyal çevrelerinde spor yapanların çoğunlukta olmasının bireyin spora yönelmesinde önemli bir şekilde rol oynadığı görülmüştür (%96,6). Spora katılımı teşvik etmesi yönünde; kitle iletişim araçları, spor tesislerinin durumu, spor kulüplerinin ve okulların bu yöndeki çalışmaları, ailenin öğrenim düzeyi, beden eğitimi öğretmenlerinin ve antrenörlerin spora teşvik edici rolü, basın-yayım araçlarının etkinliği spora katılımı etkileyen faktörler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar kelimeler: Yaz spor okulu, sosyo-ekonomik durum, spor, yönelmek

Students Participating Schools Summer Sports Review Socio-Economic Status

ABSTRACT

In this research, Summer Sports Schools participating in Konya / Ereğli district of socio-economic status of students in 7-17 age group was conducted to investigate the factors driving and sports. The data were obtained through questionnaires. The questionnaire was tested for validity and reliability. The scale reliability coefficient alpha = 0.95 was found to be complete. Surveyed 175 boys, 115 girls, total of 290 students participated. The frequency distributions of the data recorded by the researcher were analyzed using SPSS 5.0 statistical package program. Of the research, Konya / Ereğli 'summer sports schools students participating in sports, socio-economic factors that influence and capitalize understood to differ statistically. As a result of the evaluations, the summer school students participating in sports tend to concentrate in groups 7-8 years, students participating in summer sports schools in the women (39.7%) men (60.3%) is less than the contribution. Compliance with conditions related to the sport because of the culture of the city (district), sporting behavior pattern (93.1%) high level. The vast majority of the students participating in summer sports schools are receiving education in Government Primary Schools (39.7%). Summer Sports School students participating in the economic income of families in the middle level (67.9%) was found. Summer school students participating in sports, socio-economic structure, depending on the direction of their participation in sport is highly supported by their families (94.1%). Parents of students participating in summer sports schools sports and social circles, being a majority of those who turn to the individual sport played an important role in the observed (96.6%). To encourage participation in sports, mass media, sports facilities, state, sports clubs and schools to work in this direction, the family education level, physical education teachers and sports coaches to encourage the role of the press-release, appears to be the factors affecting participation in sports activity vehicles.

Keywords: Summer sports school, socio-economic status, sports, turn to

GİRİŞ

Sportif aktiviteler çocukların fiziksel ve fizyolojik gelişmeleri üzerinde olumlu etkiler meydana getirmektedir. Düzenli egzersiz organizmada azot

tutuşunu ve protein sentezini artırmakta, buda büyümeyi yormaktadır. Fiziksel faaliyetler çocukların vücut kompozisyonu üzerinden olumlu etkiler meydana getirmekte, fiziksel olarak aktif olan çocuklar olmayanlara oranla daha az yağlı vücut

kitlesine sahip olmaktadırlar (7,18).Spor yapan çocuk kendini psikolojik iyi hissedenden güvenli, fiziksel görünüşünde mutlu, huzurlu kendini disipline edebilen vatana ve millete faydalı birer fert olarak hayata kendini hazırlar.

Eğitim sporun en önemli boyutlarından birisidir. Spor bu boyutuyla ele alındığında iki şekilde değerlendirilmesi gerekir. Spor için eğitim ve eğitim için spor, spor için eğitimde spor amaçtır ve sporun en üst düzeyde gerçekleştirilebilmesi için eğitimden yararlanır. Sporcu eğitimi, antrenör eğitimi, seyirci eğitimi, hakem ve spor yöneticilerinin eğitimi söz konusudur. Bu anlamda eğitim sporun hizmetindedir ve sporun teknik, estetik ve performans düzeyini yükseltmek için vazgeçilmez bir yoldur (12).

Genel eğitim içerisinde Beden Eğitimi ve Spor derslerinin de amacına uygun yapılabilmesi için, öncelikle okullar spor tesisi ve malzemeleri öğretim materyalleri, öğretim elamanları açısından yeterli düzeyde olmalıdır (15).

Spor gelir seviyesinin yüksek olduğu, hem sosyal, hem ekonomik bakımdan gelişmiş ülkelere, geri kalmış ülkelere nazaran daha yaygındır ve daha ileri bir seviye göstermektedir. Gelir dağılımının adil oluşu, fertlere boş zamanın değerlendirilmesi bakımından kaynak sağlamakta ve spor için fertlere gerekli harcama imkânı oluşturmaktadır (5).Sosyal bir olgu olan spor insanın kendini bulmasında ve sağlıklı olmasında önemli bir rol oynamaktadır. Sporun özellikle sosyalleşme sürecindeki etkileri bireyler ve toplumla arasında dostlukla ve kardeşlik sağlayarak dünya barışına olumlu katkılar sağlamaktadır.

Gelişmiş ülkelerdeki ulusal gelirdeki hızlı artış ve bunun sonucu olarak ortaya çıkan yüksek yaşam standardı, maddi yönden boş zaman değerlendirmeyi etkilemiştir. Bugünkü ulusal ekonomi Amerikan halkının eğlence, seyahat, hobi ve spor gibi etkinliklere bol miktarda para harcamaya olanak sağlamıştır (17).

Spor faaliyetleri ile ekonomik faaliyetler birbiriyle yakından ilişkilidir. Birçok spor aktivitesinin malzeme veya hizmet özellikleri yönünden ekonomi ile iç içe olduğu görülmektedir. Spor artık büyük bir endüstri haline gelmiş bulunmaktadır. Spor tesisleri, spor yayınları, spor aletleri, spor turizmi, spor giysileri gibi birçok alan spor ve ekonomiyi birleştirmektedir (2). Ekonomik gelişmişlik sürecini tamamlamış ülkelerde serbest zaman ortamı kendiliğinden doğmaktadır. Serbest zaman ortamı insanların spor yapabilmesi için gerekli olan bir unsurdur. Milli gelir seviyesinin ve kişi başına düşen gelirin yüksekliği, refah seviyesinin de iyi olduğu anlamına gelmektedir. Refah seviyesinin yüksekliği tamamen ekonomik gelişmeye bağlı olmakla beraber sosyal faaliyetlerin sürdürülmesi ve bireylerin sosyal

faaliyetlere aktif olarak katılabilmeleri için en önemli faktörü oluşturmaktadır.

İnsanlar yaratılış itibariyle çeşitli yetenek ve kabiliyetlere sahiptir. Bu bireysel farklılıklar göz önünde bulundurularak kişilerin özelliklerine göre, beceri ve yeteneklerini geliştirecek birçok okul açılmıştır. Spor liseleri ve yaz spor okulları bu okulları oluşturmaktadır. Yaz spor okulları eğitim-öğretimin tamamlanmasından sonra çocukların ve gençlerin yaz tatilini sağlıklı ve verimli geçirmesi açısından hayati öneme sahiptir.

Okul öncesi eğitimden başlayarak öğrencilerin hayat boyu sürecek spor yapma alışkanlığı kazanmalarını, sporun önemini kavramalarını hareket becerilerini öğrenmelerini ve fiziksel uygunluklarını geliştirmelerini amaçlayan Beden Eğitimi ve Spor fiziksel, psikomotor, zihinsel, duygusal ve toplumsal gelişimi hedefleyen etkinlikler olarak görülmektedir (13).

Teknolojik gelişmeler çalışma saatlerinin kısalmasına ve boş zamanın artışına yol açmıştır. Elektronik aletler kadının ev içi görevlerini kısa zamanda yapmasını sağlamış ve tarımdaki makineleşme de çiftçinin boş zamanını artırmıştır. Spor malzemesi üretimindeki artışlar da spor malzemesi bulma konusundaki zorlukları azaltmıştır. Bütün bu gelişmeler toplumun spora katılımını olumlu yönde etkilemektedir (16).

Çeşitli ekonomi olaylarıyla, diğer toplumsal olaylar arasındaki ilişki derecesi çok değişiktir. Bazı ekonomi olaylarıyla diğer toplumsal olaylar arasındaki ilişki derecesi çok yüksek olduğu halde, bazılarında da bu ilişki yok derecede azdır. Ekonomi olaylarının, sadece diğer toplumsal olayları koşullandıran bir etmen olmayıp, kendisinin de aynı zamanda diğer toplumsal olaylar tarafından koşullandırılan bir olay olduğu görülmüştür. Yani aralarındaki ilişki tek yanlı bağlılık değil de karşılıklı bağlılık ilişkisine dayanmaktadır (9).

Ailenin çocuk ile oynaması, spor yapması, spora yönelmede etkili bulunmuştur. Bireyin spor yapmasında çevresel faktörler önemlidir. Aile bireylerinin çocuğun spora yönelmesinde çok büyük etkileri vardır. Aile bireyleri spora yönelmede model teşkil etmektedirler (8). Çünkü çocuk ailesinde veya spor yapan sosyal çevresindeki bir yakını örnek alarak spor yapmaya yönelmektedir.

İlkokullarda hareket etme ihtiyacı, anlatma ve anlama isteğinin bir parçasıdır. Hareket yapmaksızın çocuğun Anlayış ve düşüncelerini, yeteneklerini serbest bir şekilde geliştirmesi beklenemez (11). Bu açıdan spor bireyin kendisini geliştirebilmesi ve kendini ifade edebilmesi için hareket etme ihtiyacını karşılamaktadır.

Aile, sosyal dünyayı ve spor dünyasını görmeyi sağlayan ilk birimdir. Ailenin sosyalizasyon üzerindeki ilk ve güçlü etkisi, çocuğun spora katılıp katılmayacağını ve katılırsa nasıl spor yapacağını belirler. Bebek aile iletişimlerinin ilk dönemleri doğal olarak oyuncağ tarzıdır. Bir çocuk, oyun deneyimlerini ve formal oyunu ilk olarak aile içinde görür (10).

Zekânın, ruhun ve bedenin (aynı biçimde sportif motoruğun) ve hareket motivasyonunun gelişimi birbirleriyle kopmaz bir ilişki içindedir ve doğuştan gelen yetenekler yanında aile içi sosyalizasyonun da bir sonucudurlar. Spora angaje olmak ve spora yönelik ilgi, özgül sınıfsal aile içi sosyalizasyon, çocukların ve gençlerin motorik gelişiminde çeşitlik, hareket yeteneği ve harekete hazır olma çok önemlidir (19).

Aileler tarafından spora pozitif değer biçme, nesiller arasında spora ilgiyi artırır. Bundan başka ailelerde spora katılıyor ya da geçmişte sporla ilgilenmişlerse, yine aileler spor yapmaya devam ediyor ya da düzenli olarak televizyondan spor programlarını seyrediyorlarsa, aileler çocuklarının sporda başarılı olmalarını ümit ediyorlarsa ya da amaçlıyorlarsa, aileler spora aktif katılım için çocuklarını cesaretlendiriyorlarsa, çocuklar sporla daha fazla ilgilenilebilir ve katılımında bulunabilir (12).

Spor sadece fiziki çevrenin etkisinde kalmamış, aynı zamanda insan unsuru tarafından beşerleştirilmiş olan sosyal çevreninde izlerini taşır olmuştur. Her ne kadar çevreye şekil veren insan, medeniyetinde ilerleyişi ile doğayı değiştirmeye çalışmış ve yaratıcı olmuşsa da hala deniz ve su sporlarının kıyı şeridinde, dağ sporlarının da buna olanak sağlayan doğa şartlarında yapılabildiği bir gerçektir (4).

Bu çalışmada, 2010 yılı Konya/Ereğli Belediyesi Yaz Spor Okullarına katılan 7-17 yaş grubu (kız-erkek) öğrencilerin sosyo-ekonomik durumlarının incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırmada betimsel yöntem kullanılmıştır. Çalışma teorik ve uygulamalı olmak üzere iki aşamadan oluşmuştur. İlk aşamada konu ile ilgili literatür taranmış, daha önce yapılmış olan araştırma sonuçları incelenmiştir. Elde edilen bilgilerle incelenecek değişkenler açısından, sosyo-ekonomik düzey konusunda detaylı bir teorik çerçeve hazırlanmıştır. Bu teorik çerçevenin ışığı altında hazırlanan hipotezleri deneyecek anket formunun güvenlik katsayısı test edilmiştir. Araştırmamızda anketin geçerlilik güvenilirlik katsayısı $\alpha=0.95$ olarak bulunmuştur.

Araştırmanın evrenini Konya ili Ereğli ilçesi, örneklem grubu ise 7-17 yaş grubunda yaz spor okuluna gelen öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırma Konya/Ereğli Belediyesi yaz spor okullarına katılan alınan 290 öğrenciyi (175 erkek, 115 kız) kapsamaktadır. Araştırmamıza konu olan 297 yaz spor okullarına katılan öğrencinin tamamı üzerinde anket uygulanmıştır. Evren ve örneklem sayısı aynıdır, birbiriyle yüzde yüz örtüşmektedir Evren olarak bu 297 yaz spor okullarına katılan öğrencinin tamamı kabul edilmiştir. Bunlar üzerinde uygulanan anket formları içerisinde yanlış ve eksik doldurma nedeniyle güvenilir bulunmayan yedisi değerlendirme dışı bırakılmış ve sonuç olarak 290 yaz spor okullarına katılan öğrenciyeye ait form bilgisayar ortamında değerlendirmeye alınmıştır.

Araştırmada, Konya/Ereğli'de 2010 yılı yaz spor okuluna katılan öğrencilerin Sosyo-Ekonomik Durumları'nı belirlemek için uzman görüşlerini de alarak hazırlanan anket formu kullanılmıştır. Araştırmamızda kullanılan anketin Konya/Ereğli'de İlçe Merkezi'nde yaz spor okullarına katılan öğrencilerden alınan 130 kişilik örnek gruba, bir ön deneme uygulaması yapılmıştır. Anket formunun ilk halinin, özellikle formun düzeni bakımından aksamalara yol açmadığı tespit edildikten sonra, uzmanlarının değerlendirmeleri ve görüşleri doğrultusunda çoğaltılmıştır. Sonra araştırmacı tarafından örneklem grubuna anket uygulanmıştır.

Araştırmada elde edilen veriler istatistik paket program (SPSS 16.0) yardımıyla yüzde (%) ve frekans olarak tablolaştırılmıştır. Bu tablolar incelenerek değerlendirmelerde bulunulmuştur.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, amaçlar doğrultusunda elde edilen veriler işlenip, ulaşılan bulgular tablolaştırılmıştır. Daha sonra bulgular araştırmanın amacı doğrultusunda değerlendirilerek istatistikî yorumları yapılmıştır. Bulguların amaçlara ilişkin soruları cevaplandırıp cevaplandırmadığı sınıanmıştır.

Yaz spor okullarına katılan öğrencilerden yaş ve cinsiyet durumları analiz edilerek analiz sonucu elde edilen bulgular tablo 1'de verilmiştir. Değerler incelendiğinde yaz spor okullarına katılan öğrencilerin yaş ve cinsiyet durumlarına göre dağılımları şöyledir: % 29,0'i 7-8 yaşlarında, % 27.6'i 9-10 yaşlarında, % 27.2'i 11-12 yaşlarında, % 8.3'i 13-15 yaşlarında, % 7.9'inin ise 16-17 yaşlarında olduğu görülmektedir.

Yaz Spor Okullarına katılan öğrencilerin yaşadıkları yerlere ilişkin veriler analiz edilerek, analiz sonucu elde edilen bulgular tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 1. Yaz Spor Okulu'na Katılan Öğrencilerin Yaş ve Cinsiyet Durumuna Göre Dağılımı

Yaş	Erkek		Kız		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
7-8	50	17,2	34	11,7	84	29,0
9-10	43	14,8	37	12,8	80	27,6
11-12	50	17,2	29	10,0	79	27,2
13-15	15	5,2	9	3,1	24	8,3
16-17	17	5,9	6	2,1	23	7,9
Toplam	175	60,3	115	39,7	290	100,0

Tablo 2. Yaz Spor Okulu'na Katılan Öğrencilerin Yaşadıkları Yere Göre Dağılımı

Yaşadığı Yer	Erkek		Kız		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
İlçe	161	55,5	109	37,6	270	93,1
Kasaba	12	4,1	2	0,7	14	4,8
Köy	2	0,7	4	1,4	6	2,1
Toplam	175	60,3	115	39,7	290	100,0

Tablo 3. Yaz Spor Okulu'na Katılan Öğrenciler Okudukları Okul Türlerine Göre Dağılımı

Okul Türü	Erkek		Kız		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Özel İ.Ö.O.	38	13,1	21	7,2	59	20,3
Devlet İ.Ö.O.	70	24,1	45	15,5	115	39,7
Genel Lisesi	56	19,3	38	13,2	94	32,4
Meslek Lisesi	11	3,8	11	3,8	22	7,6
Toplam	175	60,3	115	39,7	290	100,0

Tablo 4. Yaz Spor Okulu'na Katılan Öğrenciler, Ailelerinin Gelir Durumlarını, Ülkemizdeki Diğer Ailelerin Gelirleriyle Karşılaştığında Ortalamanın Neresinde Olduklarına Ait Görüşlerine İlişkin Dağılımı

Ailenin Geliri	Erkek		Kız		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Ortalamanın Çok Üstünde	6	2,1	2	0,7	8	2,8
Ortalamanın Üstünde	27	9,3	30	10,3	57	19,6
Orta Seviyede	124	42,8	73	25,2	197	67,9
Ortalamanın Altında	4	1,4	9	3,1	13	4,5
Ortalamanın Çok Altında	14	4,8	1	0,3	15	5,2
Toplam	175	60,4	115	39,6	290	100,0

Tablo 2 incelendiğinde, yaz spor okullarına katılan öğrencilerin yaşadıkları yer itibariyle dağılımı şöyledir: % 93,1'i ilçe'de yaşamakta, % 4,8'i kasaba'da yaşamakta, % 2,1'i köy'de yaşadığı görülmektedir.

Yaz Spor Okulu'na katılan öğrencilerin okudukları okul türüyle ilgili veriler analiz edilerek, analiz sonucu elde edilen bulgular tablo 3'de sunulmuştur.

Tablo 3'deki değerler incelendiğinde yaz spor okullarına katılan öğrencilerin okudukları okul türlerine göre dağılımı şöyledir: % 39,7'ü devlet ilköğretim okullarında okumakta, % 32,4'ü genel lisesinde okumakta, % 20,3'ü özel ilköğretim okullarında okumakta, % 7,6'sı ise meslek lisesinde okuduğu görülmektedir.

Tablo 4 incelendiğinde, yaz spor okuluna katılan öğrenciler ailelerinin gelir durumlarına göre dağılımı şöyledir: % 67,9'si orta seviyede, % 19,6'sı ortalamanın üstünde, %4,5'i ortalamanın altında, % 2,8'i ortalamanın çok üstünde, % 5,2'sinin ise ortalamanın çok altında cevap verdikleri görülmektedir.

Yaz spor okuluna katılan öğrenciler aileleri tarafından desteklenip desteklenmediklerine ilişkin görüşleri tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5'deki değerler incelendiğinde yaz spor okuluna katılan öğrencilerin spor yapmalarını ailelerinin destekleyip-desteklemediğine ilişkin dağılımı şöyledir: % 94,1'i evet destekliyor, % 5,9'ünün ise hayır desteklemiyor şeklinde olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Yaz spor okuluna katılan öğrencilerin, Spor Yapmalarında Aileleri Tarafından Desteklenip — Desteklenmediklerine ilişkin Dağılımı

Ailenin Spor Yapmayı Desteklemesi	Erkek		Kız		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Evet	167	57,6	106	36,6	273	94,1
Hayır	8	2,7	9	3,1	17	5,9
Toplam	175	60,3	115	39,7	290	100,0

Tablo 6. Yaz Spor Okuluna Katılan Öğrencilerin Sosyal Çevrelerinde Spor Yapanların Olup-Olmadığına İlişkin Dağılımı

Sosyal Çevrelerinde Spor Yapan	Erkek		Kız		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Evet	170	58,6	110	37,9	280	96,6
Hayır	5	1,7	5	1,7	10	3,4
Toplam	175	60,3	115	39,6	290	100,0

Tablo 6 incelendiğinde, yaz spor okuluna katılan öğrencilerin sosyal çevrelerinde spor yapıp-yapmamalarına ilişkin dağılımı şöyledir: % 96,6'unun spor yapanların olduğu, % 3,4'nün ise spor yapanların olmadığı görülmektedir.

TARTIŞMA

Araştırmaya konu olan “Yaz Spor Okullarına Katılan Farklı Sosyo-Ekonomik Yapıdaki Öğrencilerin Spora Yönelmesine Etki Eden Faktörlerle” ilgili veriler doğrultusunda yapılan yorumlar ve buna dayalı olarak geliştirilen öneriler, bu bölümde ele alınmıştır.

Araştırma verilerinin yüzde değerlerine göre analizleri yapılarak gerçekleştirilen değerlendirme sonucu görülmüştür ki; Konya/Ereğli’de yaz spor okullarına katılan erkek öğrenciler, kız öğrencilere nazaran sayıca daha fazladır.

Türk toplumu toplumsal yapısının “erkeklerin daha ön planda” olduğu şimdiye kadar yapılmış çeşitli siyasal, ekonomik, hukuksal gibi sosyoloji alt disiplini araştırmalarında ortaya konulmuştur. Yaz spor okullarına katılan öğrencilerin boyutunda da erkeklerin önde planda olduğu (tablo 1) görülmektedir. Bu da erkek sporcu öğrencilerin spora katılımında kızlara oranla daha etkin olduğunu göstermektedir. Aktif spor yapanlar içinde bayan sporcular erkek sporculardan önemli ölçüde geri kalmaktadır, sosyal konumun yükselmesiyle birlikte aktif spor yapan bayanların da sayısı artmaktadır. Bayanların spor branşlarına katılımını az olması (6,1,14) bulgularıyla desteklenmektedir.

Yaz spor okuluna katılan öğrenciler genel olarak 7-12 yaş gruplarında yoğunlaşmaktadır. Bu yaş ortalaması genel olarak okul çağındaki çocuk ve gençlerin yaş ortalamasını yansıtmaktadır. Bu yaştaki çocuk ve gençler hareket ihtiyacını gidererek psikolojik, sosyolojik ve psikomotor açıdan üst seviyeye ulaşabilmektedir.

Ayrıca bu yaşlarda sporcu öğrenciler, kendilerini ispat etme ve gerçekleştirme ihtiyaçlarını gidermek istemektedirler. Her spor dalının kendine özgü bir enerji ve zamana ihtiyacı vardır. Bu enerji ve zamanın ise en yoğun bulunduğu devre “çocukluk ve gençlik devresi”dir.

Bu bağlamda, spora katılımında avantajlı bir durum olarak görülür. Çünkü çocukluk döneminde de sportif faaliyetlerinin, oyun formlarında yaşanmış olması bu sürekliliği artırıcı bir unsur olarak değerlendirilebilir.

Yaz spor okullarına katılan öğrencilerin spora katılımı yaşa ve cinsiyete göre farklılık gösterdiği yönündeki hipotezimiz elde edilen bulgularla doğrulanmaktadır (tablo 1).

Yaz spor okullarına katılan öğrencilerin büyük bir kesiminin (% 93.1) ilçede yaşamakta olduğu Tablo: 2’de görülmektedir. Şehirleşme ve sanayileşme sportif faaliyetler üzerinde doğrudan ve dolayısıyla etkili olmaktadır (4).Şehirleşme ve ekonomik faktörlerin gelişmesi spor tesislerinin ve spora katılım için gerekli ortamın şehirleşmeyle birlikte sağlanmış olması spora katılımı artırmaktadır. Sporcu öğrencilerin çoğunluğunun yaşadıkları yer itibarıyla şehir merkezinde yaşıyor olması (1,3) bulgularıyla desteklenmektedir.

Yaz spor okullarına katılan öğrencilerin devam ettikleri okul türlerine bakıldığında devlet okulları ilk üç sırayı almaktadır. Bunlar % 39,7’si devlet ilköğretim okulları, % 32,4’ü genel liseler, % 20,3’ü özel ilköğretim okulları,%7,6 meslek liselerinde okuyan öğrencilerden oluşmaktadır. Bu sonuç bize spora katılım açısından devlet okullarının özel okullara göre daha ileride olduğunu göstermektedir. Öğrencinin okuduğu okul türünün spora katılımı farklı yönde etkilediği yönündeki görüşümüz elde edilen verilerle doğrulanmaktadır (tablo 3). Özel okulların geri planda kalması sporun akademik

başarısını düşüreceği endişesiyle ilintili olduğu söylenebilir.

Konya/Ereğli’de yaz spor okullarına katılan öğrencilerin ailelerinin ekonomik geliri ülkemizdeki diğer ailelerin ortalama gelirleriyle mukayese edildiğinde, genelinin % 67.9 ile orta seviyede olduğu anlaşılmaktadır. % 19.6 ile ortalamanın üstünde ve çok üstünde gelir grubundaki aileler ise 2. sırayı teşkil etmektedir. Bu duruma göre Konya/Ereğli’deki ailelerin genel olarak gelir seviyelerinin sporsal masrafları karşılama açısından gerekli ekonomik düzeyde olduğu söylenebilir. Spor yapmanın ailenin ekonomik durumuyla ilgili olduğu ve çağımızda sporun üst ve orta seviye sosyo-ekonomik yapıdaki aile üyelerinin bir etkinliği olarak ortaya konulmaktadır (tablo 4).

Yaz spor okullarına katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (% 94.1) aileleri tarafından spor yapmalarının desteklendiğini, % 5.9’luk bir kesimin ise spor yapmalarını desteklemediği görülmektedir. Büyük bir çoğunluğunun aileleri tarafından spor yapmalarının desteklenmeleri, Konya/Ereğli’de gençlere ve çocuklara spora yönlendirilmesi bilincinin oluştuğunu göstermektedir. % 5.9’luk bir kesimin destek vermemesi ise yaz spor okullarına katılan öğrencilerin akademik başarılarını düşürecekleri kanaatinde olmaları veya sosyo-ekonomik nedenlere bağlı olarak karşı çıktıklarını söylenebilir. Ailenin spor yapma yönünde öğrenciyi desteklemesinin spora katılımı artırdığı yönündeki hipotezimiz elde edilen bulgularla doğrulanmaktadır (tablo 5). Yaz spor okullarına katılan öğrencilerin çoğunluğunun spor yapmalarında aileleri tarafından desteklenmesi (1,6,14) bulgularıyla desteklenmektedir. Çocuğun sportif aktiviteye, spora erken yönlendirilmesinde ailesine çok önemli görevler düşmektedir. Anne babanın örnek oluşturması önemlidir. Atılacak olumlu adımların çocuğun ilgi alanına, kabiliyetlerine uygun olarak spor etkinliklerine götürüp, çocuğu spora yönlendirmesi çocuğun sosyalleşmesi açısından önemlidir.

Yaz spor okullarına katılan öğrencilerin sosyal çevrelerinde spor yapanların oranı % 96,6 olduğu görülmektedir. Sosyal bir varlık olan insanın, sosyal çevresinden etkilenmesi ve sosyal etkileşim içerisinde olması doğal bir davranıştır. Bu açıdan sosyal çevresinden etkilenen bireyin spora yöneldiği ve aktif olarak spora katıldığı gayet normal bir sonuçtur. Öğrencinin sosyal çevresinde spor yapanların olması öğrencinin spora katılımını artırdığı yönündeki görüşümüz elde edilen bulgularla doğrulanmaktadır (tablo 6). Birey sosyal çevresinden ve ailesinde spor yapan birini görerek onu model alması ve spora yönelmesi sporun kitlelere yayılması açısından önemlidir.

Sonuç olarak; elde edilen veriler sonucunda; araştırma kapsamında yaz spor okullarına erkek öğrencilerin, kız öğrencilere göre daha fazla katıldığını, katılımcıların yaş ortalamalarının 7-12 yaş aralığında olduğunu, genel olarak devlet okullarında okuduklarını, ailelerinin ekonomik gelirlerini de orta seviyede olduğunu, yaz spor okullarına genelde ailelerinin yönlendirdiğini ve yakın sosyal çevrelerinde spor yapanların olduğunu söyleyebiliriz.

KAYNAKLAR

1. Altıntaş M. Ortaöğretim Gençliğinin Sportif Eğitim ve Beklentileri: Trabzon İli Uygulaması Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitim ve Spor Anabilim dalı, Ankara, 1995.
2. Atalay A, Ay S. Spor Faaliyetlerinin Ekonomik Faaliyetlerle İlişkisi, IV. Spor Bilimleri Kongresi, Hacettepe Üniversitesi, 1, 11-12, 1-3 Kasım 1996, Ankara.
3. Bayraktar C. Spor yapı özelliklerinin spora etkisi, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fak Dergisi 17(1): 2003.
4. Erkal M. Sosyolojik Açıdan Spor, Filiz Kitabevi, 119-120, İstanbul, 1982.
5. Erkal M. Güven Ö, Ayan D. Sosyolojik Açıdan Spor, Der Yayınları, Genişletilmiş 3, Basım, İstanbul, 1998.
6. Göktaş Z, Yetim A. Farklı sosyo ekonomik yapıdaki ortaöğretim Kurumlarında okuyan öğrencilerin spora katılımını teşvik eden faktörler, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi dergisi, 1996; 16(1): 157-170.
7. Karatosun H. Futbol(Çocuk ve Gençlerin Eğitimi), Isparta Altuğ Ofset, 1991.
8. Kılıçgil E. Sosyal Çevre-Spor İlişkileri “Teori ve Elit Sporculara İlişkin Bir Uygulama” Bağırhan Yayınevi, Ankara, 1998.
9. Kösemihal NŞ. Sosyoloji Tarihi, İstanbul, 1993.
10. Küntay E. Çocuk ve Gençlerde Davranış Bozukluğunu Düzeltici Önlem Olarak Spor, Meya Matbaacılık, İstanbul, 1991.
11. Nichols B. Moving and Learning the Elementary School Physical Education Experience, Times Mirros Nosby College Publication, New York, 1986.
12. Öztürk F. Toplumsal Boyutlarıyla Spor, Bağırhan Yayınevi, Ankara, 1998.
13. Özşeker M, Orhun A. İlköğretim okullarında Beden Eğitimi dersinin amaç ve içeriğine ilişkin sorunlar 4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, 10-11 Haziran, 2005 Bursa.
14. Pepe K. Isparta ve Burdur İl Merkezindeki Lisanslı sporcuların sosyo- Ekonomik yapıları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı, Isparta, 1998.
15. Pepe K. Spor alanında öğrenci yetiştiren öğretim kurumlarındaki uygulamaların değerlendirilmesi Gazi

- Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü yayınlanmış Doktora Tezi, Ankara, 2003.
16. Seraslan MZ. Spor Pazarlaması, Sporun topluma Yaygınlaştırılmasında Pazarlama Tekniklerinden Yararlanma, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İ. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1990.
 17. Tezcan M. Sosyal ve Kültürel Değişme, Ankara, 1984.
 18. Tremplay A, Chiasson L. Physical Fitness in young college Men and Women, Canadian Journal of Applied Physiology, 27(6), 12-56.
 19. Voight D. Spor Sosyolojisi, Çev: Ayşe Atalay, Aklim Yayınları, İstanbul, 1998.